

KONKURS CHEMICZNY „ROK PRZED MATURĄ” (II etap)

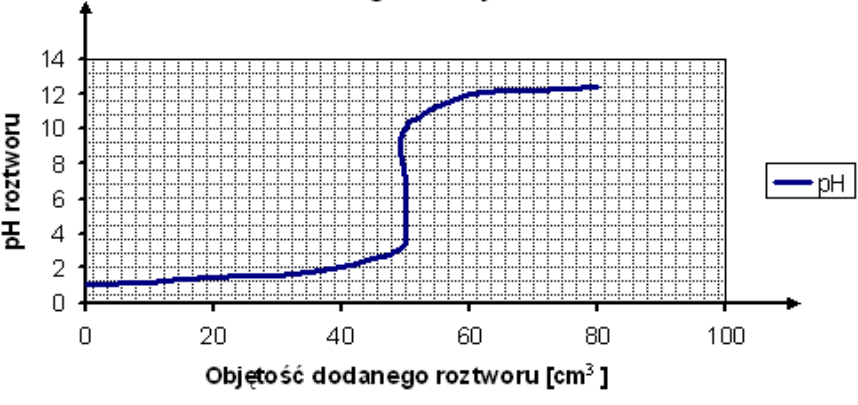
MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA

- Uczeń otrzymuje punkty tylko za całkowicie poprawną odpowiedź.
- Jeśli do jednego polecenia uczeń poda dwie odpowiedzi (z których jedna jest prawidłowa, druga nieprawidłowa), to nie otrzymuje punktów.
- Jeżeli polecenie brzmi: napisz równania reakcji to w odpowiedzi uczeń powinien napisać równanie reakcji chemicznej a nie jej schemat.
- Niewłaściwy dobór lub brak współczynników w równaniu reakcji powoduje utratę 1 punktu.
- Błędny zapis lub brak jednostek w rozwiązaniu zadania obniża punktację o 1 punkt.
- Za poprawne obliczenia będące konsekwencją zastosowania niepoprawnej metody uczeń nie otrzymuje punktów,
- Całkowicie poprawne rozwiązanie zadań rachunkowych, uwzględniające inny tok rozumowania niż w podanym niżej opisie, należy ocenić pełną liczbą punktów.

Nr zad.	Model odpowiedzi	Punktacja	
		Za czynność	Suma pkt.
1.	<p><i>Za napisanie konfiguracji elektronowej jonó po 1p.</i></p> <p><i>Za podanie wzoru związku</i></p> <p>a. (S^{2-}) $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6$ (lub $K^2 L^8 M^8$)</p> <p>b. (Rb^+) $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 4s^2 3d^{10} 4p^6$ (lub $K^2 L^8 M^{18} N^8$)</p> <p>wzór związku: Rb_2S</p>	<p>2</p> <p>1</p>	3
2.	<p><i>Za podanie wzoru lub symbolu substancji po 1p</i></p> <p>I. – SiO_2; II. – C; III. – Cu;</p>	3	3
3.	<p><i>Za obliczenie masy atomowej (lub molowej) pierwiastka X</i></p> <p><i>Za podanie nazw metali po 1p</i></p> <p>W tlenku XO:</p> <p>16u – 40%</p> <p>$m_{at} X$ – 60%</p> <p>$m_{at} X = 24u \rightarrow$ <u>magnez</u>, masa cząsteczkowa $MgO = 40u$;</p> <p>$m_{at} Y = 40u \rightarrow$ <u>wapń</u>.</p>	<p>1</p> <p>2</p>	3
4.	<p><i>Za obliczenia w każdym doświadczeniu po 1p.</i></p> <p><i>Za określenie rodzaju mieszaniny w każdej zlewce po 1.</i></p> <p>Np.:</p> <p>1. rozpuszczalność $KCl = 35g/100g$ wody</p> <p>200g 20% roztworu – 160g wody + 40g KCl, po dodaniu 20g KCl</p> <p>$m_s = 60g$</p> <p>100g wody – 35g KCl</p> <p>160g wody – x_1 (x_1 – maksymalna masa KCl, która rozpuści się w roztworze)</p> <p>$x_1 = 56g \rightarrow$ powstanie mieszanina niejednorodna</p>	<p>2</p> <p>2</p>	4

	<p>2. rozpuszczalność $\text{Pb}(\text{NO}_3)_2 = 56\text{g}/100\text{g}$ wody 100g wody – 56g $\text{Pb}(\text{NO}_3)_2$ 250g wody – x_2 (x_2 – maksymalna masa $\text{Pb}(\text{NO}_3)_2$, która rozpuści się w roztworze) $x_2 = 140\text{g} \rightarrow$ powstanie mieszanina jednorodna</p>		
5.	<p><i>Za dobranie substratów w każdej probówce po 1p.</i> <i>Za podanie 3 równań reakcji</i> <i>Za podanie 2 równań reakcji</i></p> <p>1) Zn i $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$; $\text{Zn} + \text{Cu}^{2+} \rightarrow \text{Zn}^{2+} + \text{Cu}$; 2) Pb i $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$; $\text{Pb} + \text{Cu}^{2+} \rightarrow \text{Pb}^{2+} + \text{Cu}$; 3) Zn i $\text{Pb}(\text{NO}_3)_2$ $\text{Zn} + \text{Pb}^{2+} \rightarrow \text{Zn}^{2+} + \text{Pb}$</p>	3 2 1	5
6.	<p><i>Za podanie każdego wzoru 1p</i></p> <p>A – HCl; B – ZnCl_2; C – AgNO_3 lub inna rozpuszczalna sól srebra; D – NaOH (lub inna zasada); E – $\text{Na}_2[\text{Zn}(\text{OH})_4]$ (lub Na_2ZnO_2)</p>	5	5
7.	<p><i>Za podanie wzorów po 1p.</i> <i>Za podanie nazw po 1p.</i> A: $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{COOH}$ kwas propanowy (propionowy)</p> <p style="text-align: center;"> $\begin{array}{c} \text{O} \\ \parallel \\ \text{HC} \backslash \\ \text{O} - \text{CH}_2 - \text{CH}_3 \end{array}$ </p> <p>B: metanian etylu (mrówczan etylu)</p>	2 2	4
8.	<p><i>Za napisanie wzorów substratów i produktów w równaniu reakcji</i> <i>Za sporządzenie bilansu elektronowego</i> <i>Za dobór współczynników stechiometrycznych</i></p> <p>$3 \text{CH}_2=\text{CH}_2 + 2\text{KMnO}_4 + 4\text{H}_2\text{O} \rightarrow 3\text{CH}_2\text{OH}-\text{CH}_2\text{OH} + 2\text{KOH} + 2\text{MnO}_2$ $2\text{C}^{\text{II}} \rightarrow 2\text{C}^{\text{I}} + 2\text{e} \quad \quad 3$ $\text{Mn}^{\text{VII}} + 3\text{e} \rightarrow \text{Mn}^{\text{IV}} \quad \quad 2$</p>	1 1 1	3
9.	<p><i>Za obliczenie masy molowej</i> <i>Za ustalenie liczby atomów C i H w cząsteczce</i> <i>Za podanie wzoru sumarycznego</i></p> <p>$pV = nRT$, $n = 1$, $V = RT/p = 24,36 \text{ dm}^3$ $M = d \cdot V = 28 \text{ g/mol}$ $28\text{g} \cdot 0.8571 = 24 \text{ g}$ węgla czyli 2 mole C masa wodoru = 4g czyli 4 mole wzór sumaryczny węglowodoru C_2H_4</p>	1 2 x 1 1	4

10	<p><i>Za napisanie równania reakcji</i> <i>Za obliczenie masy powstałego w reakcji NaOH</i> <i>Za obliczenie [OH⁻] w 1 dm³ roztworu</i> <i>Za obliczenie pH</i></p> <p>2Na + 2H₂O → 2 NaOH + H₂ 46g Na – 80g NaOH 1,15g – x x = 2g NaOH m_{NaOH} = 50g · 0,04 = 2g liczba moli NaOH w 1 dm³ roztworu = 2g : 40g/mol = 0,1 mola [OH⁻] = 10⁻¹ mol/dm³, [H⁺] = 10⁻¹³ mol/dm³, pH = 13</p>	1 1 1 1	4
11.	<p><i>A. Za przyporządkowanie probówek do informacji po 1p.</i> <i>B. Za każde bezbłędnie napisane równanie reakcji 1p</i></p> <p>A. I. – 2 i 4; II. – 1 III. – 3 i 5</p> <p>B. S²⁻ + 2 H₂O ⇌ 2OH⁻ + H₂S (lub S²⁻ + H₂O → OH⁻ + HS⁻) Al³⁺ + 3 H₂O ⇌ 3H⁺ + Al(OH)₃ lub hydroliza wieloetapowa Jako poprawny należy uznać pełny zapis jonowy równań reakcji K₂O + H₂O → 2 K⁺ + 2 OH⁻</p>	3 3	6
12.	<p><i>Za obliczenie liczby moli drobin (jonów lub cząsteczek)</i> <i>w każdym roztworze po 1p</i> <i>Za uszeregowanie roztworów wg malejącej temperatur wrzenia</i></p> <p>a. NaCl ⇌ Na⁺ + Cl⁻ 2 · c_{mol} · V = 0,5 mola</p> <p>b. sacharoza nie ulega dysocjacji. c_{mol} · V = 0,25 mola</p> <p>c. FeCl₃ ⇌ Fe³⁺ + 3Cl⁻ 4 · c_{mol} · V = 1 mol</p> <p>t_{wrz.} FeCl₃ > t_{wrz.} NaCl > t_{wrz.} sacharozy</p>	3 1	4
13.	<p><i>Za ustalenie liczby reszt kwasu stearynowego</i> <i>Za podanie wzoru tłuszczu</i> <i>Za napisanie równania reakcji</i></p> <p>M_{stearynianu sodu} = 306g/mol 122,4g stearynianu sodu = 0,4mola zmydlanie 0,2 mola tłuszczu → 0,4 stearynianu sodu to 1 mol tłuszczu zawiera 2 mole reszt kwasu stearynowego i 1 mol reszt kwasu palmitynowego. Np.: CH₂O – COC₁₇H₃₅ CHO – COC₁₇H₃₅ + 3NaOH → C₃H₅(OH)₃ + 2C₁₇H₃₅COONa + CH₂O – COC₁₅H₃₁ + C₁₅H₃₁COONa</p>	1 1 1	3

14.	<p><i>Za ustalenie wzoru i nazwy każdego związku po 1p</i></p> <p>a. $C_nH_{2n+2} = 72$ u, $n = 5$, dimetylopropan (należy uznać 2,2- dimetylopropan)</p> $\begin{array}{c} \text{CH}_3 \\ \\ \text{CH}_2 - \text{C} - \text{CH}_3 \\ \\ \text{CH}_3 \end{array}$ <p>b. cyklobutan</p> $\begin{array}{cc} \text{CH}_2 & - & \text{CH}_2 \\ & & \\ \text{CH}_2 & - & \text{CH}_2 \end{array}$ <p>c. kwas metanowy</p> $\begin{array}{c} \text{O} \\ \\ \text{HC} \\ \\ \text{OH} \end{array}$ <p>d. np. CH_3NH_2 metyloamina</p>	1	4
15.	<p><i>Za podanie wzoru po 1p</i></p> <p>A: CH_3OH</p> <p>B:</p> $\begin{array}{c} \text{O} \\ \\ \text{HC} \\ \\ \text{H} \end{array}$ <p>C:</p> $\begin{array}{c} \text{O} \\ \\ \text{HC} \\ \\ \text{OH} \end{array}$ <p>D:</p> $\begin{array}{c} \text{O} \\ \\ \text{HC} \\ \\ \text{O} - \text{CH}_2 - \text{C}_6\text{H}_5 \end{array}$	4 2 1	4
16.	<p>Zmiana pH roztworu w zależności od objętości dodanego odczynnika</p> <p><i>Za oznaczenie osi</i> <i>Za naniesienie punktów</i> <i>Za narysowanie krzywej</i></p>	1 1 1	3
17.	<p><i>Za określenie rodzaju substancji</i> <i>Za uzasadnienie</i></p> <p>kwas pH roztworu A wynosi 1. (lub inne wyjaśnienie)</p>	1 1	2

18.	<p><i>Za prawidłowe wzory substratów</i> <i>Za napisanie równania reakcji</i></p> $ \begin{array}{c} \text{O} \\ \parallel \\ \text{CH}_3\text{C} \\ \\ \text{OH} \end{array} + \begin{array}{c} \text{CH}_3 \\ \\ \text{CH}_3-\text{CH}-\text{CH}_2-\text{CH}_2-\text{OH} \end{array} \xrightleftharpoons{\text{H}^+} \begin{array}{c} \text{O} \\ \parallel \\ \text{CH}_3\text{C} \\ \\ \text{O}-\text{CH}_2-\text{CH}_2-\text{CH}-\text{CH}_3 \\ \\ \text{CH}_3 \end{array} + \text{H}_2\text{O}. $	1 1	2
19.	<p><i>Za napisanie równania reakcji</i> <i>Za podanie nazwy: 2-metylobutan-2-ol</i></p> $ \begin{array}{c} \text{CH}_3 \\ \\ \text{H}_2\text{C}=\text{CH}-\text{C}-\text{CH}_3 \\ \\ \text{OH} \end{array} + \text{H}_2 \longrightarrow \begin{array}{c} \text{CH}_3 \\ \\ \text{CH}_3-\text{CH}_2-\text{C}-\text{CH}_3 \\ \\ \text{OH} \end{array} $	1 1	2
20.	<p><i>Za wskazanie rozтворów po 1p.</i></p> <p>a. – 2 b – 1</p>	1 1	2

Za rozwiązanie wszystkich zadań uczeń może uzyskać 70 punktów